

2 लोकसभायाम् अनुमोदितं
त्रिभुवन-सहकार-
विश्वविद्यालय-विधेयकम्

3 हिमाचले ६२,३८७ कोटिरूप्यकाणाम्
आय-व्ययकं पारितम्, विकासकार्याणां
कृते २४% प्रावधानम्

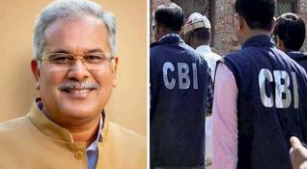
5 बिलासपुरे समायोजिते
जिलास्तरीये ERA इति
कार्यक्रमे संस्कृतशिक्षकेण
शिवाशर्मणा प्राप्तम् प्रथमं स्थानम्

सुभाषितम्

यदा न कुरुते भावं,
सर्वभूतेष्वमंगलम्।
समदृष्टेस्तदा पुंसः,
सर्वाः सुखमया दिशः॥

जो मनुष्य किसी के अमंगल का
भाव नहीं रखता हो, सभी को
समदृष्टि से देखने वाला हो उस
पुरुष को सभी दिशाओं से सुख
की प्राप्ति होती है। वह सर्वत्र
सुख की अनुभूति करता है।

पूर्वमुख्यमन्त्रिणः भूपेशबघेलस्य
सर्वकारीयनिजीनिवासस्थाने
सीबीआई संस्थायाः अन्वेषणम्

हिमसंस्कृतवार्ता:। पूर्वमुख्यमन्त्रिणः
भूपेशबघेलस्य
सर्वकारीयनिजीनिवासस्थाने सीबीआई
संस्थायाः अन्वेषणं जातम्, जानीहि किं
प्रकरणमस्ति। केन्द्रीय अन्वेषण ब्यूरो
(सीबीआई) इत्यनेन बुधवासरे प्रातःकाले
छत्तीसगढस्य पूर्वमुख्यमन्त्री
भूपेशबघेलस्य रायपुरनगरस्य
सर्वकारीयनिवासस्य, भिलाईनगरस्य
निजनिवासे सहस्रान्वेषणं कृतम्। सूत्रेषु
विश्वासः करणीयः चेत् सट्टकं, मद्य,
कोयलाभ्रष्टाचारस्य प्रकरणेषु प्रश्नोत्तरं
क्रियते। तस्य सहकारिणां गृहेष्वपि
सीबीआई-दलं प्राप्तम् इति कथ्यते।
भूपेशस्य मुख्यमन्त्रीत्वे
मीडियापरामर्शकस्य विनोदवर्मा इत्यस्य
गृहे अपि अन्वेषणं कृतम्।
भिलाईनगरे विधायकस्य देवेन्द्रयादवस्य
गृहं अपि सीबीआई-दलं प्राप्तम्।
सूचनानुसारम् गतप्रातः रायपुरतः
सीबीआई-दलानि चत्वारि प्रस्थितानि
आसन्। रायपुरस्य पाटनविधायकस्य
भूपेशबघेलस्य गृहं एकं दलं प्राप्तम्।
शेषानि दलानि भिलाईनगरे गतवन्तः।
भिलाईनगरस्य अन्ययोः स्थानयोः
अप्यन्वेषणं कृतम्। दुमनगरः, सेक्टर
५, सेक्टर ९ च।सीबीआई-दलानि
पूर्णतया सज्जितानि आगतानि आसन्।
आगमनमात्रेण गृहजनान् अन्यत्र कृत्वा
कस्यचित् प्रवेशं बहिः गन्तुं वा न
अनुमन्यन्ते स्म। गृहेषु उपस्थितानां
जनानां प्रश्नोत्तरं क्रियते स्म।

खेलो-इण्डिया-पैरा-
क्रीडायाः सप्तमं दिनम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- खेलो-इण्डिया।
देहल्यां खेलो-इण्डिया-पैराक्रीडायाः
सप्तमे दिने भारोत्तोलकः दिनेशबग्गडे
इत्यनेन सप्तोत्तरैकशत-किलोग्राम-मिते
वर्गे स्वर्णपदकं प्राप्तवान्, दिव्येश-
लदानीः रजतपदकं प्राप्तवान्,
जोगिन्दरसिंहः च कांस्यपदकं
प्राप्तवान्। षडशीतिः किलोग्राम-मिते
वर्गे भारोत्तोलकः अरुणमोली
अरुणागिरी स्वर्णं, प्रभाबेन शियालः
रजतपदकं, समिमबेन बोहरा च
कांस्यपदकं विजितवान्। तत्रैव पैरा-
टेबलटेनिस्-क्रीडायां काजल-मखवाना
इत्येषा उपान्त्यचक्रीय द्वन्द्वे प्रविष्टवती।

सर्वकारीयकर्मचारिणां स्थानान्तरणं विषये
सर्वोच्चन्यायालयस्य महत्वपूर्णः निर्णयः

हिमसंस्कृतवार्ता:। सर्वोच्चन्यायालयेन
सर्वकारीयकर्मचारिणां स्थानान्तरणविषये
महत्वपूर्णः निर्णयः दत्तः। न्यायालयेन उक्तं
यत् यदि कश्चन सर्वकारीयकर्मकरः
स्वेच्छया स्थानान्तरणं गृह्णाति तर्हि तत्
जनहिताय कृतं स्थानान्तरणं न गण्यते।
अपि च एतादृशाः कर्मचारिणः स्वस्य
पुरातनकार्यस्य आधारेण वरिष्ठतायाः पुष्टिं

कर्तुं न शक्नुवन्ति। न्यायाधीशः
पी.एस.नरसिंहस्य मनोजमिश्रस्य च पीठिका
कर्नाटक उच्चन्यायालयस्य प्रकरणस्य
श्रवणं कुर्वन् एतत् निर्णयं दत्तवती। अस्य
निर्णयस्य अर्थः अस्ति यत् ये कर्मचारिणः
स्वेच्छया स्थानान्तरणं कुर्वन्ति तेषां
वरिष्ठतायाः दृष्ट्या हानिः भवितुम् अर्हति।
सर्वोच्चन्यायालयेन उक्तं यत् यदि कश्चन
सर्वकारीयकर्मकरः जनहिताय स्थानान्तरणं
भवति तर्हि स्थानान्तरणस्थाने सः स्वस्य
पुरातनं वरिष्ठतां प्राप्स्यति, परन्तु यदि
कश्चन कर्मचारी स्वयं स्थानान्तरणं याचते
तर्हि सः नूतनस्थाने सर्वाधिकं कनिष्ठः इति
गण्यते। न्यायालयेन अपि उक्तं यत् नूतने
स्थाने पूर्वमेव उपस्थितानां कर्मचारिणां
हितस्य पालनं महत्वपूर्णम् अस्ति। यतो हि
लोकहिताय स्थानान्तरणं विना तेषां स्थितिः
परिवर्तयितुं न शक्यते।

पञ्जाबसर्वकारेण २.३६ लक्षकोटि-
रूप्यकाणां चतुर्थम् आयव्ययकं प्रस्तुतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:। पञ्जाबस्य वित्तमन्त्री
हरपालसिंहचीमा बुधवासरे आम
आदमीपक्षस्य सर्वकारस्य चतुर्थं
आयव्ययकं प्रस्तुतवान्। सः 'मम पंजाब,
परिवर्तनशीलपञ्जाब' इति विषये २.३६
लक्षकोटिरूप्यकाणाम् आयव्ययकं
प्रस्तुतवान्। गतवारस्य अपेक्षया एतत्
प्रायः १५ प्रतिशतं अधिकम् अस्ति।
बजटे सर्वकारस्य ध्यानं मादकद्रव्यव्ययसं
प्रति एव आसीत्। सर्वकारः १५०
कोटिरूप्यकैः मादकद्रव्यजनगणनां
करिष्यति, यस्य अर्थः अस्ति यत्
पञ्जाबप्रदेशे मादकद्रव्याणां सेवनं कुर्वन्तः
जनाः गण्यन्ते।
स्वास्थ्यबीमाकवर्योजनायाः अन्तर्गतं ६५
सहस्रपरिवारेभ्यः १० लक्षरूप्यकपर्यन्तं
निःशुल्कचिकित्सां प्राप्स्यति। परन्तु
आयव्ययके महिलाभ्यः ११०० रूप्यकाणि
दातुं घोषणा न अभवत्। निर्वाचनात् पूर्वं
आप संयोजकः अरविन्द केजरीवालः
एतस्य वचनं दत्तवान् आसीत्। अपरपक्षे

सर्वकारः उद्योगाय नूतनां नीतिं
आनयिष्यति। तस्य प्रचारार्थं २५०
कोटिरूप्यकाणि स्थापितानि सन्ति। ३००
युनिट निःशुल्कविद्युत् योजना निरन्तरं
भविष्यति। अस्य कृते ७६१४
कोटिरूप्यकाणि बजटे स्थापितानि सन्ति।
पंजाब अनुसूचितजातिभूमि-
विकासविनिगमात् गृहीतं ऋणं क्षमां
कृतम् अस्ति। अनेन १६५० जनानां लाभः
भविष्यति। अपि च, सर्वकारेण नूतनं करं
न घोषितम्। विधायककोषः ५
कोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितः अस्ति।
मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य विरुद्धं विशालं
अभियानं आरभ्य युवानां समीचीनमार्गं
आनेतुं पञ्जाबसर्वकारेण १००० रूप्यकाणि
आवर्तितानि सन्ति। १७९ कोटिरूप्यकाणि
क्रीडायाः कृते अस्य बजटे अस्ति।
वित्तमन्त्री उक्तवान् यत् क्रीडायाः
प्रचारस्य, उत्तमप्रदर्शकानां पुरस्कारस्य च
समयः आगतः, राज्यसर्वकारेण अस्मिन्
क्षेत्रे विशेषं ध्यानं दत्तम्। पञ्जाब-सर्वकारः
ग्रामीणक्षेत्रेषु ३००० इण्डोर-
व्यायामशालाः निर्मास्यति। स्वास्थ्यक्षेत्रे
सामान्यजनस्य सुविधां प्रदातुं पंजाबस्य
वित्तमन्त्री हरपालचीमा उक्तवान् यत्
सर्वकारेण ६५ लक्षपरिवारेभ्यः
स्वास्थ्यपत्राणि दातुं निर्णयः कृतः।
एतदेव न, स्वास्थ्यबीमा ५ लक्षरूप्यकात्
१० लक्षरूप्यकाणि यावत् वर्धयिष्यते।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्स्यथ
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

'सौगात-ए-मोदी' इत्येतद्
अभियानं प्रारब्धम्
भारतीयजनता पार्टीति दलेन

हिमसंस्कृतवार्ता:- केन्द्रसर्वकारः।
भारतीयजनता पार्टीति दलस्य
अल्पसङ्ख्यक-पक्षेन 'सौगात-ए-मोदी'
इत्येतद् अभियानं प्रारब्धम्। अस्त्योद्देश्यम्
अशेषे हि देशे द्वात्रिंशल्लक्षं यावत्
निर्धनमुस्लिम परिवारेभ्यः ईदपर्वणः
अवसरे विशेषोपहारस्य वितरणं
वर्तते। भाजपा-अल्पसङ्ख्यक-पक्षस्य
राष्ट्रियाध्यक्षः जमाल-सिद्दीकी उक्तवान्
यत् पवित्र रमजानमासस्य, नवरोज
इत्यस्य भारतीय-नववर्षस्य च सदृशानां
आगामि-अवसरानाम् अवधौ
अल्पसङ्ख्यक-पक्षः 'सौगात-ए-मोदी'
इत्यभियानस्य अन्तर्गतम् अभिलषितानां
साहाय्याय प्रयासं करिष्यति।

वनस्य अग्निप्रकोपेन चतुर्विंशतिजनाः मृताः, षड्विंशतिजनाः च व्रणिताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - दक्षिणकोरिया । दक्षिणकोरियादेशे वनस्य अग्निप्रकोपेन दक्षिणपूर्वभागे चतुर्विंशतिजनाः मृताः, षड्विंशतिजनाः व्रणिताः च अभवन्। यत्र व्रणितेषु द्वादशजनानां स्थितिः गम्भीरा वर्तते। आन्तरिक सुरक्षा-मन्त्रालयानुसारं त्रयोविंशति-सहस्राधिकाः जनाः निष्कासिताः सन्ति। शतशः भवनानि नष्टानि अभवन्। अग्निं निवारयितुं सहस्रशः अग्निशामकाः, प्रायः पञ्चसहस्र-सैन्य-कर्मचारिणः अमेरिकीय-सेनायाः विमानानि च कोरियादेशे नियुक्तानि सन्ति।

षट्-महिलाभिः सह नव-माओवादिनः आत्मसमर्पणम् अकुर्वन्

हिमसंस्कृतवार्ता: - छत्तीसगढम् । छत्तीसगढस्य सुकमा जनपदे षट्-महिलाभिः सह नव-माओवादिनः आत्मसमर्पणम् अकुर्वन्। अवधेयं वर्तते यत् तेषां ग्रहणार्थं विंशतिलक्ष-रूप्यकाणां पुरस्कारस्य घोषणा कृता आसीत्। प्राप्तवार्तानुसारम् एते माओवादिनः अनेकेषु प्रमुखेषु घटनासु सम्मिलिताः आसन्।

उच्चन्यायालयस्य न्यायाधीशस्य यशवन्तवर्मा इत्यस्य निवासस्थानात् प्राप्तधनानां विषये सदनस्य नेतृभिः सह सफलमुपवेशनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - राज्यसभा । राज्यसभायाः अध्यक्षः जगदीपधनखडः उक्तवान् यत् देशे सर्वस्य संस्थासु एकत्रीभूय कार्यं कर्तव्यं भवति सहैव अन्वेषणं संतुलनं च भवेत् यस्य अभिप्रायः उचितमेव अस्ति। अध्यक्षेण सदनस्य शून्यहोरा-समये एतद् वक्तव्यं प्रदत्तम्। सहैव असौ देहल्याः उच्चन्यायालयस्य न्यायाधीशस्य यशवन्तवर्मा इत्यस्य निवासस्थानात् प्राप्तधनानां विषये सदनस्य नेतृभिः सह जातस्य उपवेशनस्य उल्लेखं कृतवान्। श्रीधनखडः उक्तवान् यत् उपवेशनं सफलम् आसीत् इति विचाराः सर्वसम्मतिपूर्णाः आसन्, ये सहकार्यं चिन्ताञ्च प्रतिबिम्बयन्ति।

द्यूत-क्रियाकलापानां निवारणे महत्त्वपूर्णः परिष्कारः अभवत्- अश्विनी-वैष्णवः

हिमसंस्कृतवार्ता: - लोकसभा । सूचनाप्रसारणमन्त्री अश्विनी वैष्णवः उक्तवान् यत् आभासीयमाध्यमैः सम्पद्यमानानां द्यूत-क्रियाकलापानां निवारणे महत्त्वपूर्णः परिष्कारः अभवत्, भारतीय-अन्तर्जालीयापराध-समन्वय-केन्द्रस्य प्रतिवेदनानाम् अनन्तरं प्रशासनेन सूचनाप्रौद्योगिकी-मध्यस्थ-नियमानुसारं दशाधिक चतुःशतौत्तरक-सहस्रं यावत् आभासीय-क्रीडास्थलानि अवरुद्धानि सन्ति। लोकसभायां पूरकपत्राणाम् उत्तरं ददन् श्रीवैष्णवः अवदत् यत् द्यूतं राज्यसूच्याः भागः अस्ति तथा च राज्यप्रशासनस्य पार्श्वे तस्य कृते विधायिरूपरेखां निर्मातुम् अधिकारो वर्तते।

एकीकृतपरीक्षणपरिधिः स्वदेशीयरूपेण विकसितस्य ऊर्ध्वाधररूपेण प्रक्षेपितस्य लघुपरिधिपृष्ठतः वायुपर्यन्तं क्षेपणास्त्रस्य सफलतया परीक्षणम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - डॉ नरेन्द्रराणा सिरमौरः । रक्षा-अनुसन्धान-विकाससङ्गठनेन (डीआरडीओ), भारतीयनौसेनया च ओडिशाप्रदेशस्य चांदीपुरे एकीकृतपरीक्षणपरिधिः स्वदेशीयरूपेण विकसितस्य ऊर्ध्वाधररूपेण प्रक्षेपितस्य लघुपरिधिपृष्ठतः वायुपर्यन्तं क्षेपणास्त्रस्य सफलतया परीक्षणं कृतम् । स्थलाधारितस्य ऊर्ध्वाधरप्रक्षेपकस्य अत्यन्तं निकटपरिधिः न्यूनीच्यतायां च उच्चगतियुक्तं विमानलक्ष्यं संलग्नं कृत्वा परीक्षणं कृतम्। अनेन क्षेपणास्त्रव्यवस्थायाः निकटपरिधि-अल्प-उच्चता-क्षमता स्थापिता ।

लोकसभायाम् अनुमोदितं त्रिभुवन-सहकार-विश्वविद्यालय-विधेयकम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - नवदेहली। लोकसभायाम् अस्य वर्षस्य त्रिभुवन-सहकार-विश्वविद्यालय-विधेयकं अनुमोदितम्। विधेयकमिदं त्रिभुवन-सहकार-विश्वविद्यालयः इति नाना प्रसिद्धस्य विश्वविद्यालयस्य रूपेण ग्रामीण-प्रबन्धन-आनन्द-संस्थानस्य स्थापनां कृत्वा तत् राष्ट्रिय महत्त्वस्य संस्थानरूपेण घोषयितुं प्रयतते। एषा संस्था सहकारीक्षेत्रे प्रौद्योगिकी-प्रबन्धन-शिक्षां प्रशिक्षणं च प्रदास्यति, सहकारी-अनुसन्धानस्य विकासस्य

च प्रोत्साहनं करिष्यति तथा 'सहकारेण समृद्धिः' इति दृष्टिं साधयितुं उत्कृष्टतायाः वैश्विकमानकं प्राप्स्यति। एतत् संस्थानां माध्यमेन देशे सहकारी-आन्दोलनम् अपि सुदृढं करिष्यति तथा च संस्थां विश्वविद्यालयस्य विद्यालयेषु अन्यतमम् इति घोषयिष्यति।

राज्यसभायां बैंकिंग-विधिः (संशोधनम्) विधेयकं विचारार्थं, अनुमोदनाय च स्वीकृतम्।

हिमसंस्कृतवार्ता: - नवदेहली। राज्यसभायां निक्षेपकानां निवेशकानां च कृते उत्तमसंरक्षणं सुनिश्चेतुं तथा च वैक-मध्ये सेवायाः गुणवत्तां वर्धयितुं च गतवर्षस्य बैंकिंग-विधिः (संशोधनम्) विधेयकं विचारार्थं, अनुमोदनाय च स्वीकृतम्। विधेयके निदेशक-पदेभ्यः पर्याप्तक्रणवृद्धिं पुनर्परिभाषितुम् अपि प्रस्तावः अस्ति, यत् पञ्चलक्षरूप्यकाणां स्थाने द्विकोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितुं शक्यते। अवधेयं वर्तते यत् विधेयकमिदं वित्तकोषेभ्यः स्वपरिशोधकानां वेतनं निर्णेतुं अधिकारं ददति।

हिमाचले शिक्षायां गुणवत्तावर्धनार्थं सर्वकारेण मुख्यमन्त्रिणः उपस्थितौ यूनेस्को-संस्थया सह सन्धिपत्रे हस्ताक्षरः कृतः

हिमसंस्कृतवार्ता: शिमला। हिमाचलप्रदेशे गुणवत्तायुक्तशिक्षायै प्रदेश-सर्वकारेण संयुक्तराष्ट्रस्य शैक्षिक-वैज्ञानिक-सांस्कृतिक-संस्थया (यूनेस्को) सह सन्धिपत्रे हस्ताक्षरः कृतः। मुख्यमंत्री सुखविन्दसिंहसुक्खू-महाभागस्य उपस्थितौ प्रदेश-सर्वकारस्य पक्षतः शिक्षा-सचिवः राकेशकंवर-महाभागः, यूनेस्को-संस्थायाः पक्षतः निदेशक-प्रतिनिधिः टिमकर्टिस-महाभागः तथा शिक्षणकार्यक्रम-विशेषज्ञा जॉयसपोआन-महाभागा च इत्येते हस्ताक्षरं कृतवन्तः।

अस्मिन् सन्धिपत्रेण यूनेस्को-संस्था हिमाचलप्रदेशस्य शिक्षा-क्षेत्रस्य आधुनिकीकरणे साहाय्यम् दास्यति, यस्य अन्तर्गतं शिक्षा-पद्धतीनां सुदृढीकरणं, पाठ्यक्रम-निर्माणं, शिक्षणप्रशिक्षणं, मूल्यांकनप्रणाली च समाविष्टानि। विद्यार्थीजनानाम् २१वीं शताब्द्याः कौशल-निर्माणं कृत्वा तेषां सृजनात्मकता, सहयोगः, संचारशक्तिश्च विकसिष्यन्ति। शिक्षा समावेशी, सतत्, भविष्योन्मुखी च भविष्यति। सन्धिपत्रान्तरम् अन्तर्गतं ग्रीन-एजुकेशन-प्रयोजनं विशेषरूपेण प्रोत्साहितं भविष्यति। पर्यावरण-जागरूकता सतत-विकास-संयुक्तं पाठ्यक्रमेषु स्थापितं भविष्यति, यथा छात्राः पर्यावरणसम्बद्धाः समस्याः सुलभतया परिहर्तुं शक्नुयुः। तदनुसारं, क्रीडायाः समावेशः कृत्वा नैतिक-मूल्याधारितशिक्षा प्रदास्यते, येन छात्राणां

समग्रविकासः सुनिश्चितः भविष्यति। मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् सर्वकारः डिजिटल-शिक्षायाः विस्तारं कृत्वा सर्वकारीविद्यालयान् स्मार्ट-विद्यालयेषु परिवर्तयति। हिमाचलप्रदेशस्य दुर्गम-प्रदेशेषु गुणवत्तायुक्त-शिक्षां प्रदीयते। सर्वकारेण गतद्वयवर्षेषु शिक्षाक्षेत्रे बहवः सुधारात्मकाः उपायाः कृताः, येषां सकारात्मकाः परिणामाः दृश्यन्ते। एतेन सम्ज्ञापत्रेण शिक्षा-मन्त्री रोहितठाकुर-महाभागेन उक्तं यत् सर्वकारः भविष्याधारित-कौशलं, वैश्विकस्तरीय-शिक्षां च सुनिश्चितुं कटिबद्धा अस्ति। उच्च-शिक्षा-निदेशकः डॉ. अमरजीतशर्मा, प्रारम्भिक-शिक्षा-निदेशकः आशीषकोहली च अन्ये गणमान्याः अपि उपस्थिताः आसन्।

मुख्यमन्त्रिणा "संभव" त्रैमासिक-पत्रिकायाः शुभारम्भः कृतः

शिमला-नगरस्य राज्य-सचिवालये मुख्यमन्त्रिणा सुखविन्दसिंहसुक्खू-महाभागेन समग्रशिक्षा-हिमाचलस्य त्रैमासिक-पत्रिकायाः "संभव" शुभारम्भः कृतः। मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् एषा पत्रिका सर्वकारस्य शिक्षाक्षेत्रे कृतानां प्रयासानां सफलतानां च दर्पणं भविष्यति। "संभव" पत्रिकायाः माध्यमेन शिक्षकों छात्राणां च कृते कार्यशालाः, संगोष्ठयः, अन्यानि शिक्षणसम्बद्ध-कार्यक्रमाः प्रचारिताः भविष्यन्ति। शिक्षण-तकनीकी-नवाचारानां प्रचारं शिक्षण-पद्धतीनां परिष्करणं च अनेन साध्यं भविष्यति। समग्रशिक्षा-निदेशकः राजेशशर्मा-महाभागेन उक्तं यत् "संभव" पत्रिका प्रदेशे शिक्षाक्षेत्रं नूतनदिशां दास्यति। शिक्षकाः प्रदेशे शिक्षासम्बद्ध-नवाचारानां ज्ञानं प्राप्य स्वविद्यालयेषु तस्य समुचितं प्रयोगं करिष्यन्ति। अस्मिन् शुभारम्भ-समये शिक्षा-मन्त्री रोहितठाकुर-महाभागः, शिक्षा-सचिवः राकेशकंवर-महाभागः, उच्च-शिक्षा-निदेशकः डॉ. अमरजीतशर्मा, प्रारम्भिक-शिक्षा-निदेशकः आशीषकोहली च अन्ये अधिकारीगणः उपस्थिताः आसन्।

हिमाचले ६२,३८७ कोटिरूप्यकाणाम् आय-व्ययकं पारितम्, विकासकार्याणां कृते २४% प्रावधानम्

वा अन्यं वा दत्तम् अस्ति। स्वास्थ्यं, ग्रामीण अर्थव्यवस्थां, कृषिं, सामाजिकसुरक्षां चेत्येतेभ्यः बजटे प्राधान्यं दत्तम् अस्ति। युनां, कृषकाणां, महिलानां, कर्मचारिणां, वृद्धानां च कृते बहवः घोषणाः कृताः सन्ति।

२०२५-२६ वर्षस्य बजटे विकासकार्यस्य कृते २४ प्रतिशतं राशिः प्रावधानं कृतम् अस्ति। यत्र कुलबजटस्य ४५ प्रतिशतं कर्मचारिणां पेन्शनभोगिनां च वेतनवृत्तौ व्ययः भविष्यति। ऋणस्य व्याजं दातुं बजटस्य १२ प्रतिशतं व्ययः भविष्यति। ऋणस्य परिशोधनार्थं बजटराशिः १० प्रतिशतं व्ययः भविष्यति। स्वायत्तसंस्थानां कृते अनुदानार्थं ९ प्रतिशतं व्ययः भविष्यति। बजटे राज्यसर्वकारेण २५ सहस्राणि कार्याणि प्रदातुं, कर्मचारिभ्यः ३ प्रतिशतं डीए दातुं, आउटसोर्सिङ्ग कर्मचारिभ्यः न्यूनतमं १२,७५० रूप्यकाणि वेतनं दातुं, पेशागर्भोक्तृभ्यः ७० तः ७५ वर्षेभ्यः लम्बितांशदानं, न्यूनतमं दैनिकवेतनं ४२५ रूप्यकाणि, मनरेगा वेतनं २० रूप्यकाणि च वर्धयितुं घोषितम् अस्ति ६३९० कोटिरूप्यकाणां मूल्यं बजटे अनुमानितम् अस्ति। राजस्वहानिना सह पूंजीहानिः प्रायः १०,३३८ कोटिरूप्यकाणां अनुमानिता अस्ति। बजट-अनुमानानाम् अनुसारं आगामिवित्तवर्षे राज्यसर्वकारस्य राजस्वप्राप्तिः ४२,३४३ कोटिरूप्यकाणि, राजस्वव्ययः ४८,७३३ कोटिरूप्यकाणि च अनुमानितम् अस्ति।

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

हिमाचलस्य वार्षिकबजटे ३,८७३ कोटिरूप्यकाणां वृद्धिः अभवत्। विधायकानाम् विवेकाधीनकोषाय अतिरिक्तबजटस्य प्रावधानेन, विभागेषु पदवृद्ध्या, अन्यविविधयोजनासु च वार्षिकबजटं वर्धितम् अस्ति। बुधवासरे २०२५-२६ वित्तवर्षस्य ६२,३८७.६१ कोटिरूप्यकाणां बजटं ३,८७३ कोटिरूप्यकवृद्ध्या पारितम्। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखसुः सदनं हिमाचलविनियोगविधेयकं २०२५ प्रस्तावितवान्। सदनेन स्वरमतेन पारितम्। १७ मार्च दिनाङ्के मुख्यमन्त्री २०२५-२६ वित्तवर्षस्य ५८,५४४ कोटिरूप्यकाणां बजटं प्रस्तुतवान्। अधुना हिमाचलस्य वार्षिकं बजटं ६२,३८७ कोटिरूप्यकाणि जातम्। मुख्यमन्त्री अपि बजटे द्वादशाधिक-योजनानां घोषणां कृतवान् आसीत्। बजटे कस्यापि नूतनकरस्य व्यवस्था नास्ति। सीमितबजटस्य अभावेऽपि सुखसुसर्वकारेण प्रत्येकं वर्गाय किञ्चित् उपहारं

HP Vidhansabha : 'अस्माकं सर्वकारेण अन्तिमदिने अपि मृत्योः सन्दर्भे करुणापूर्णनियोजनस्य प्रावधानं कृतम् आसीत्' - जयरामठाकुरः

वक्तव्यानां आधारेण च असत्यं वदन् सत्तां प्राप्तवान् इति। सत्तां प्राप्य सः सर्वाणि निर्वाचनवचनानि निस्सृतवान्। करुणामूलकजनानाम् कृते कार्याणि प्रतिज्ञाय सर्वकारः तान् द्रष्टुम् अपि न इच्छति। वयं अस्माकं सर्वकारे ३००० तः अधिकानि करुणामूलककार्याणि दत्तवन्तः। अस्माभिः एतदपि नियमः कृतः यत् यदि कश्चन कर्मचारी स्वस्य सेवाकालस्य अन्तिमे दिने मृतः अपि सः करुणाकारणात् कार्यं प्राप्तुं अर्हति इति। अस्माकं सर्वकारेण करुणाकारणात् यथासंभवं अधिकाधिकान् जनान् नियोजयितुं कार्यं कृतमासीत्। परन्तु वर्तमानसर्वकारः पुनः मिथ्या आश्वासनानि विहाय किमपि न करोति। वर्तमानसर्वकारः करुणाकारणात् एकमपि कार्यं न दत्तवान्; राज्ये केवलं १८३९ जनानां कृते करुणाकारणात् कार्याणि दातव्यानि आसन्। एवं प्रकारेण जनान् भ्रामयितुं सर्वकारेण त्यक्त्वा सकारात्मकसमाधानं अन्वेष्टुं पदं कर्तव्यं भविष्यति। व्याजं कृत्वा एतत् परिहर्तुं न शक्यते गुरुवासरे भारतीयजनतापक्षः सर्वकारस्य असफलतायाः विरोधं करिष्यति इति विपक्षनेता अवदत्। सर्वकारस्य अराजकतायाः, वर्धमानस्य तस्कर-शासनस्य, भ्रष्टाचारस्य, मित्राणां कृते सर्वकारीयधनस्य अपव्ययस्य, राज्यस्य जनानां हितस्य अवहेलना, देशस्य कृषकाणां, युनां, महिलानां च वञ्चनायाः कारणात् राज्यस्य सर्वेभ्यः जनाः बहुसंख्याकाः शिमला-नगरं गत्वा सर्वकारस्य विरोधं करिष्यन्ति। विपक्षनेता राज्यस्य जनान् बहुसंख्यायां प्रदर्शने सम्मिलितुं आग्रहं कृतवान्।

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। शिमला-विपक्षनेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् ये जनाः राज्ये नियमविधानानाम् अनुसरणं न कुर्वन्ति ते न केवलं स्वजनपदेषु यथा इच्छन्ति तथा कुर्वन्ति, ते मुख्यमन्त्रिणः प्रेरणानुसारं विधानसभायाः अन्तः अपि अनर्गलं वदन्ति। अस्मिन् सन्दर्भे अन्वेषणम् अद्यापि प्राथमिकपदे एव अस्ति। तस्मिन् सति कश्चन विधानसभायाः अन्तः गत्वा माध्यमान् सम्बोधयन् विश्वस्य सर्वेभ्यः अमूर्त-आरोपान् करोति। सः व्यक्तिः अस्य सदनस्य माननीयस्य विधायकस्य देशस्य च एकस्य बृहत् नेतुः परिवारस्य विरुद्धं अपि आरोपं कुर्वन् अस्ति। एतादृशी स्वेच्छाचारी तादृशेन व्यक्तिना स्वमण्डले एव क्रियते, परन्तु सः विधानसभायाः अन्तः अपि तथैव कार्यं कथं कर्तुं शक्नोति। यदा अन्वेषणम् अद्यापि प्रचलति तदा विधानसभापरिसरस्य अन्तः एतादृशानि वचनानि, मिथ्यावस्तूनि प्रस्तुतानि च स्वीकार्यं न भवेत्। जयरामठाकुरः अवदत् यत् निर्वाचनात् पूर्वं सर्वकारः बृहत् वक्तव्यं करोति स्म, तेषां

TB MukT Bharat : वयं क्रीडामः क्षयरोगः पराजयिष्यते - अनुरागठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - ऊना। हमीरपुरलोकसभाक्षेत्रस्य संसदसदस्यः अनुरागसिंहठाकुरः अवदत् यत् क्षयरोगस्य जागरूकतायाः कृते सर्वेषां दलस्य सांसदैः सह टी-२० क्रिकेटक्रीडायाः आयोजनं देशस्य विभिन्ननगरेषु भविष्यति। सः अवदत् यत् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यनेन २०२५ तमवर्षपर्यन्तं क्षयरोगमुक्तभारतस्य लक्ष्यं निर्धारितम्। अधुना वयं दिल्लीनगरे लोकसभा विरुद्धं राज्यसभा सांसद टी-२० क्रिकेटक्रीडायाः, मुम्बईनगरे च नेता विरुद्धं अभिनेता टी-२० क्रिकेटक्रीडायाः सफलतया आयोजनं कृतवन्तः यस्मिन् जनसमूहः बहुसंख्यायां भागं गृहीतवान्। क्षयरोगमुक्तभारतीय-अभियानस्य कृते वयं देशस्य प्रत्येकं कोणं गत्वा मेलनानि क्रीडयिष्यामः, जनसमूहं क्षयरोगविषये जागरूकं कर्तुं च कार्यं करिष्यामः। वयं क्षेत्रे परस्परं विरुद्धं क्रीडामः, परन्तु अस्माकं वास्तविकं युद्धं क्षयरोगविरुद्धम् अस्ति। अस्माकं घोषः अस्ति यत् वयं क्रीडामः, परन्तु क्षयरोगः पराजयिष्यति।

Shimla News : विद्यालयस्य बालकैः पूर्णबसयानतः चालकः परिचालकश्च अवतरत्, बसयानं स्वयमेव गन्तुं आरब्धम्, दशमश्रेण्याः एकः छात्रः रोधिनीं प्रयुक्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। चालकस्य परिचालकस्य च प्रमादात् ठियोग इत्यत्र विद्यालयस्य बालकानां जीवनं संकटग्रस्तम् आसीत्। बुधवासरे प्रातःकाले ठियोगस्य रहीघाटे एका बृहदुर्घटना निवारिता। रहीघाटे विद्यालयं गच्छतं निजीविद्यालयस्य बसयानम् बालकानां प्रतीक्षां कुर्वन् आसीत्। अस्मिन् काले बसयानस्य चालकः, परिचालकः च बसयानस्य बहिः स्थितौ आस्ताम्। सहसा बसयानस्य चक्राणि स्थलितुं आरब्धानि। यदा बसयानं सहसा वेगं वर्धयति स्म तदा बसयानस्य अन्तः उपविष्टाः छात्राः विद्यालयस्य शिक्षकाः च भयभीताः भूत्वा भयात् क्रन्दितुं आरब्धवन्तः। बहिः स्थिताः जनाः अपि बसयानस्य अन्तः कोलाहलं श्रुत्वा भीताः अभवन्। तस्मिन् एव बसयाने दशमश्रेण्याः छात्रः आदित्यमेहता स्वपीठात् चालकपीठं प्रति धावित्वा रोधिनीं प्रयुज्य बसयानं स्थगितवान्। तावत् बसचालकः अपि धावित्वा बसयानं प्राप्तवान्। यदि आदित्यः बसयानस्य रोधिनीं न प्रयोजितवान् स्यात् तर्हि महती दुर्घटना भवितुम् अर्हति स्म। अस्मिन् बसयाने ४० छात्राः आसन्। स्थानीयनिवासी पूर्वपार्षदः च विपिन वर्मा अवदत् यत् अद्य तस्य पत्नी बालकान् बसयाने स्थापयितुं गता आसीत् तथा च बसयानस्य चालकः परिचालकः च बहिः स्थिताः आसन्, परन्तु यदा सहसा बसयानं चलितुं आरब्धं तदा तस्य पत्नी उच्चैः क्रन्दितवती। तदनन्तरं सः गृहात् बहिः आगत्य सम्पूर्णं दृश्यं दृष्टवान्। तदनन्तरं विपिनवर्मा विद्यालयं प्राप्य चालकस्य परिचालकस्य च विरुद्धं कठोरकार्याणां आग्रहं कृतवान्। अस्मिन् काले स्थानीयजनाः अपि उपस्थिताः आसन्। सः अवदत् यत् विद्यालयप्रशासनं विद्यालयबालबसयानानां विषये गम्भीरः भवेत्, अन्यथा पूर्वं घटितदुर्घटनाभ्यः पाठं ग्रहीतव्यम्। विद्यालयस्य प्राचार्यः आराधना भारद्वाज अवदत् यत् एतस्य घटनायाः सूचना प्राप्तमात्रेण विद्यालये सभायाः आयोजनं कृतम् यत्र निर्णयः अभवत् यत् बसयानस्य चालकः परिचालकः च द्वौ अपि कार्यात् निष्कासितौ। अपि च अस्य विषयस्य विषये ठियोग-पुलिस-स्थानके उपालम्भः प्रदत्तः अस्ति।

कुमारभास्करवर्म- संस्कृत- पुरातनाध्ययन- विश्वविद्यालये धर्मशास्त्रविभागेन षण्मासिक- आन्तर्जालीय- धर्मशास्त्र- प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ता:- नलबारीस्थे कुमारभास्करवर्म-संस्कृत- पुरातनाध्ययन- विश्वविद्यालये धर्मशास्त्रविभागेन षण्मासिक- आन्तर्जालीय- धर्मशास्त्र- प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रमस्य २५-०३-२५ दिनाङ्के शुभारम्भः कृतः। अस्य कार्यक्रमस्य उद्घाटनं विश्वविद्यालयस्य यशस्विना कुलपतिना आचार्येण प्रहलाद राजोशीमदाभागेन कृतम्। कुलपतिः स्वभाषणे धर्मशास्त्राध्ययनस्य गुरुत्वस्य विषये तथा धर्मशास्त्राणां महत्त्वविषये च तदीयभाषणे विशदीकृतवान्। तेन उक्तम्- समाजस्य मूलाधाररूपेण धार्मिक क्रिया-कलाप, आचार, व्यवहार, प्रायश्चित्त, नियमादीनां ज्ञानं

धर्मशास्त्रमध्ययनेन भविष्यति। अतः धर्मशास्त्रस्य प्रचारप्रसाराय विश्वविद्यालयः सर्वदा यत्नं करोति। कार्यक्रमे वेदिकायाम् उपस्थिता आसीन् विश्वविद्यालयस्य कुलसचिव डॉ. विकाशभार्गवशर्मावर्यः, शैक्षिककुलसचिव प्रो. ज्योतिराज पाठकदेवः, विश्वविद्यालयस्य वित्तीयः परामर्शकः डॉ. द्विजेंद्र नाथ शर्मा महोदयः, वेदिकायाः पुरतः च विश्वविद्यालयस्य विविधविभागीयाः अध्यापकाः अध्यापिकाश्च उपस्थाय सभायाः सौष्ठवं वर्धितवन्तः। प्रायशः अशीतिसंख्यकाः धर्मशास्त्रज्ञाणुजनाः छात्राः पाठ्यक्रमेऽस्मिन् छात्रत्वेन पञ्जीयन् कृतवन्तः। वस्तुतः धर्मशास्त्राणि भवन्ति प्राचीनभारतीय-संविधानं यत्र वर्णाश्रमधर्मव्यवस्था, राजनीति, न्यायव्यवस्था समाजव्यवस्था धर्म- कर्म- याग-यज्ञादिविधानानाम् आकरग्रन्थस्वरूपानि वर्तन्ते। प्राचीनभारतीयज्ञानपरम्परायाम् अस्य महती प्रासंगिकता विद्यते। पाठ्यक्रमेऽस्मिन् वैदिकवाङ्मयपरिचयात् आरभ्य स्मृतिशास्त्रपर्यन्तं छात्रेभ्यः सामान्यज्ञानं प्रदातुं प्रयत्नः करिष्यते। पाठ्यक्रमस्यास्य सञ्चालनं अध्यापनं च धर्मशास्त्रविभागप्रधाना डॉ. मैत्रेयीगोस्वामी महोदया करोति। आरम्भः षण्मासं यावत् अन्तर्जालमाध्यमेन सप्ताहे दिनद्वयं सोमवासरे मङ्गलवासरे च अपराह्णे पाठदानं भविष्यति।

एकलव्यपरिसरस्य वेदकर्मकाण्डपौरोहित्यविद्याशाखया समायोजिता वेदमन्त्रोच्चारणप्रक्रियायाः कार्यशाला

हिमसंस्कृतवार्ता अगरतला, त्रिपुरा। केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य एकलव्यपरिसरस्य वेद-कर्मकाण्ड-पौरोहित्य-विद्याशाखया वेदमन्त्रोच्चारणप्रक्रियानामका अन्तर्जालीयकार्यशाला समायोजिता जाता। २१ तमे दिनाङ्के अपराह्णे २:३० वादने। अस्यां कार्यशालां विशिष्टातिथिरूपेण राजमानः आसीत् श्रीलालबाहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य पूर्ववेदविभागाध्यक्षः प्रो. रामानुज-उपाध्यायगुरुवर्यः। तेन गुरुवर्येन तस्य भाषणे ब्रूतं - गुरुमुखात् वेदशास्त्रं शिक्षणीयम्। ततः स्वाध्याय इत्यस्य अर्थः सम्यक् भवितुमर्हति। केन प्रकारेण वेदमन्त्राणामुच्चारणं कर्तव्यमेतस्मिन्नेव विषये स्वमतं प्रकटितं गुरुवर्येण।

कार्यक्रमेऽस्मिन्ध्यक्षपदमलंकृतं परिसरस्य निदेशकेन प्रो. प्रभतकुमारमहोदयेन। परम्परानुगुणं मङ्गलाचरणं करोति स्म शाखीयछात्रः अनिषकुमारपाण्डेयः। कार्यशालायामस्यां प्रायशः पञ्चत्रिंशदध्यापकाः छात्राश्च संयुक्ताः आसन्। परिसरपक्षतः सर्वेषां कृते सुललितवाणीतन्त्रेण स्वागतं कृतं वेदकर्मकाण्डपौरोहित्यविद्याशाखायाः विभागसमन्वयकेन डॉ. प्रकाशरञ्जनमिश्रमहाशयेन। कार्यक्रमस्यान्ते धन्यवादज्ञापनमकरोत् शाखीयः प्राध्यापकः डॉ. आशिषमिश्रमहाभागः। सम्पूर्णकार्यक्रमस्य सञ्चालनं कृतं शाखीयप्राध्यापकेन डॉ. शिवसाधनदेवनाथेन। अनन्तरमेषां कार्यशाला शान्तिमन्त्रेण समाप्तिमगतमिति।

डॉ. कृतियादवः डॉ. भीमराव अम्बेडकरस्य जीवनवृत्तेः विषये संस्कृते प्रथमं शोधं कृतवती

हिमसंस्कृतवार्ता:- प्रवेशकुमारशुक्लः आगरा) दीक्षांतसमारोहः २०२५ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य २५ दिनाङ्के उत्तरप्रदेशस्य आगरा-नगरस्य "दयालबाग एजुकेशनल इंस्टीट्यूट" इत्यस्मिन् सम्पन्नः। यत्र विभिन्नताः शोधकर्तारः डॉ. उपाधिं विद्यावाचस्पति- उपाधिं च प्राप्तवन्तः। तेषु कलासंकायस्य संस्कृतविभागात् कृतियादवः शोधप्रबन्धं सम्पन्नं कृतवती स्वस्य शोधमार्गदर्शिकायाः

डॉ. निशितगौरमहोदयायाः मार्गदर्शनेन विद्यावारिधि उपाधिं प्राप्तवती। अयं प्रबन्धः आगरानगरस्य दयालबाग-शैक्षिकसंस्थायाः प्रथमः शोधप्रबन्धः संस्कृतभाषायां लिखितः, सार्धद्विवर्षसमये च अयं प्रबन्धः सम्पन्नः। अस्मिन् शोधकार्ये भीमराव अम्बेडकर- चरित्र- आधारित- संस्कृतकाव्यानां विषये कार्यं कृतम्। अयं प्रबन्धः भीमराव अम्बेडकरविषये संस्कृतभाषायां कृतः प्रथमः शोधप्रबन्धः इति अपि मन्यते।

श्रीलालबाहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालये राष्ट्रियसंकायविकासकार्यक्रमः समायोजितः

श्रीलालबाहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य मालवीयमिशनशिक्षणप्रशिक्षणकेन्द्रेण एकसप्ताहिक-संस्काराष्ट्रियसंकायविकासकार्यक्रमः शिक्षणशास्त्रीय-शोधोपकरणानां प्रयोगः अनुप्रयोगश्च इति विषये मार्चमासस्य १८ दिनाङ्कात् २५ दिनाङ्कं यावत् समायोजितः। यत्र मुख्यातिथिरूपेण हिमाचलप्रदेशस्थमण्डीस्थ-सरदारपटेल - विश्वविद्यालयस्य पूर्वकुलपतिः प्रो. देवदत्तशर्मवर्यः समुपस्थितः। अध्यक्षरूपेण आदरणीयः कुलपतिः प्रो. मुरलीमनोहरपाठकवर्यः, निदेशकः प्रो. अमितापाण्डेयभारद्वाजः च समुपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमे १७१ प्रतिभागिनः प्रतिभागं कृतवन्तः। १० मार्गदर्शकाः, २४ सत्रे स्वीयं मार्गदर्शनं कृतवन्तः। कार्यक्रमस्य सहसंयोजकत्वेन डॉ. पिंकी मलिक डॉ. परमेशकुमारशर्मा च समुपस्थितौ आस्ताम्।

संस्थापककुलपतेः प्रो. दीपकशर्मा भव्यसम्मानसमारोहायोजितः

हिमसंस्कृतवार्ता - नलबाड़ी, असम। कुमारभास्करवर्मसंस्कृतपुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयस्य संस्थापकः भूतपूर्वकुलपतिः प्रो. दीपकशर्मा साहित्यअकादमी द्वारा तस्य प्रतिष्ठितकृतेः 'भास्करचरितम्' इत्यस्य पुस्तकस्य कृते पुरस्कारः लब्धः, तद् उपलक्ष्ये विश्वविद्यालयपक्षतः एकभव्यसंवर्धनसभायाः आयोजनं कृतम्।

अस्मिन् गरिमायसमारोहे अध्यक्ष विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः आचार्यप्रह्लादराजोशी कृतवान्। मंचे उपस्थिताः आसन् विश्वविद्यालयस्य कुलसचिवः डॉ. विकाशभार्गवशर्मा, शैक्षणिककुलसचिवः प्रो. ज्योतिराजपाठकः एवं परीक्षानियंत्रकः डॉ. रणजीतकुमारतिवारी च। वक्ताः स्ववचनेन सम्मानवाचनं कृतवन्तः। प्रोक्तं यत् प्रो. दीपकशर्मा महोदयेन प्रथमवारं अनुवादग्रन्थस्य कृते पुनः द्वितीयवारं तस्य मौलिकरचना 'भास्करचरितम्' इति ग्रन्थस्य कृते साहित्यअकादमी पुरस्कारः लब्धः। एषा उपलब्धिः न केवलं विश्वविद्यालयस्य कृते गौरवस्य विषयोऽस्ति अपि तु संस्कृतसाहित्यक्षेत्रे तस्य विद्वत्ता सजीवप्रमाणेन प्रतिभाति। समारोहेऽस्मिन् विश्वविद्यालयस्य साहित्य-संस्कृतविभागस्यसंकायाध्यक्षः डॉ. रातुलबुजरबरुवा, तथा साहित्यविभागस्य अध्यापकः डॉ. कमललोचनआत्रेयः, राजनीतिविज्ञानविभागस्य अध्यक्षः डॉ. मदनचंद्रबोडो, शिक्षाविभागाध्यक्षा डा. मल्लिकाकलित, कर्मचारीसंघस्य अध्यक्षः श्रीराजकुमारठाकुरिया सह बहुविद्वांसः, अधिकारिणः च उपस्थिताः आसन्। सर्वे स्व-स्ववचनेन प्रो. शर्मणः नेतृत्वे

विश्वविद्यालयस्य अभूतपूर्वः प्रगतिः तथा सृजनशीलता विश्वविद्यालयस्य अमूल्यपरम्परासाधनम् इति प्रतिभाति। ज्ञातव्यम् अस्ति यत् प्रो. दीपकशर्मा कुमारभास्करवर्मसंस्कृतपुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयस्य प्रथमकुलपतिः आसीत्। स्वस्य दशवर्षायावत् कार्यकाले सः विश्वविद्यालयस्य आधारशिला सुदृढं कृतवान्, शैक्षणिक-उत्कृष्टताया नवधारायां आनितवान्। वर्तमाने सः गुवाहाटीविश्वविद्यालयस्य संस्कृतविभागे अध्यापनरतः तथा संस्कृतसाहित्ये स्वमौलिककृतित्वस्य माध्यमेन भारतीयज्ञानपरंपरां समृद्धं कूर्चन् अस्ति। संस्कृतसभायां विश्वविद्यालयस्य सर्वे त्वं प्रति स्वकृतज्ञातं व्यक्तं कृतवन्तः। आशास्महे यत् तस्य विद्वत्ता, मार्गदर्शने विश्वविद्यालयस्य भविष्यत्काले ज्ञान-संस्कृतिक्षेत्रे नवाधारा स्थापयन्ति। समारोहे प्रो. दीपकशर्मा प्रति सम्मानं तथा तस्य उज्ज्वलभविष्यत् कृते मंगलकामनां कृतवन्तः। अस्मिन् कार्यक्रमे प्रायशः ३५० जनाः उपस्थिताः आसन्। धन्यवादज्ञापनं डा. अलकामहोदयया शिक्षाविभागाध्यक्षिकया कृतम्, सभासंचालनं असमीयाविभागीयध्यक्षेण डा. अजितभरालिमहोदयेन च सुष्ठुत्वया संचालितम्।

भारती फाउंडेशनसंस्थाया: "समग्रशिक्षा" हिमाचलप्रदेशस्य च संयुक्तोपक्रमेण बिलासपुरे समायोजिते जिलास्तरीये ERA इति कार्यक्रमे संस्कृतशिक्षकेण शिवाशर्मणा प्राप्तम् प्रथमं स्थानम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- भारती फाउंडेशनसंस्थाया: "समग्रशिक्षा" हिमाचलप्रदेश: इत्येतयोः संयुक्तोपक्रमेण बिलासपुरजनपदे जिलास्तरीयः ERA इति कार्यक्रमः समायोजितः। बिलासपुरस्य विभिन्नविषयाणाम् अध्यापकैः अस्मिन् कार्यक्रमे स्वकीय- शिक्षण अधिगम-सहायकसामग्र्यः (टीएलएम) प्रस्तुताः। यत्र अधिकांश- अध्यापकाः विज्ञानस्य गणितस्य च आसन्। केचन शिक्षकाः भाषासम्बन्धिताः सहायकसामग्र्यः अपि प्रस्तुतवन्तः। कार्यक्रमेऽस्मिन् TLM प्रस्तुतिकरणस्य प्रतियोगिता भागद्वये अभवत्। प्राइमरीस्तरस्य (कक्षा १ तः ५ पर्यन्तम्) अध्यापकानां माध्यमिकस्तरस्य (कक्षा ६ तः ८ पर्यन्तम्) अध्यापकानां च। कार्यक्रमस्य उद्देश्यं शिक्षायां नवाचाराणां प्रयोगः वृद्धिश्च इत्यासीत्। येन

शिक्षणप्रक्रिया रुचिपूर्णा भवेत्। बिलासपुरस्य उपनिदेशकवर्यया गुणवत्ताशिक्षा (क्वालिटी एजुकेशन) इत्यनया भारतीफाउंडेशन इत्यस्य सदस्यैः निर्णायकैः च प्रत्येकं टी एल एम इत्यस्य विस्तृतं विवरणं प्राप्य प्रश्नानि अपि कृतानि। निर्णायकाः सहायकसामग्र्यः प्रयोगस्य, निर्माणस्य, लाभस्य, नवाचाराणाम्, अधिगमसम्प्राप्तीनां च समीक्षां सङ्कृत्य विजेतृणां चयनम् अकुर्वन्। प्राथमिकस्तरस्य त्रयः विजेतारः, माध्यमिकस्तरस्य च त्रयः विजेतारः तत्र चयनिताः। प्राथमिकस्तरस्य प्रथमविजेता परमजीतः राजकीय- प्राथमिक- केंद्र- पाठशाला भटेइ इति जातः। तत्रैव माध्यमिकस्तरे च प्रथमं स्थानं संस्कृतशिक्षकः शिवकुमार 'शिवा' प्राप्नोत्।

संस्कृतशिक्षकः शिवकुमारः 'शिवा' जेबीटीशिक्षकः परमजीतसिंहश्च प्रथमं स्थानं प्राप्तवन्तौ

दक्षिण-असमे द्विदिवसीया प्रान्तीयसमीक्षायोजना सञ्जाता

संस्कृतभारत्याः विविधेषु आयामेषु यथा सम्भाषणशिविर- बालकेन्द्र- सरलाकेन्द्र- श्लोकोच्चारणकेन्द्र- प्रभृतिषु विषयेषु बहुविधाः चर्चाः अभवन्।

प्रथमसत्रस्य अध्यक्षः प्रो. शान्तिपोखरेलः सत्रस्वीकर्ता मोहनकण्ठनः संस्कृतभारत्याः दायित्वविषये कार्यकर्तारः विषये च आलोचनां कृतवन्तौ। द्वितीयसत्रे प्रान्ताध्यक्षः तपोमयभट्टाचार्यस्य अध्यक्षतायां मुख्यवक्ता अखिलभारतीयमन्त्री डॉ. नन्दकुमारेण संस्कृतभारती दक्षिण- असमप्रान्तस्य सर्वेषु जनपदेषु कृतकार्याणां विवरणं गृहीतम्, विगतवर्षस्य कार्याणां समीक्षा च कृता। तृतीयसत्रे प्रो. शान्तिपोखरेलस्य अध्यक्षतायां मोहन काण्ठनेन संस्कृतभारत्याः विविधानां कार्य-कार्यप्रणाली-पद्धतिनां विषये चर्चा कृता। चतुर्थसत्रस्य अध्यक्षः आसीत् तपोमयभट्टाचार्यः। अस्मिन् सत्रे डॉ. पी. नन्दकुमारेण संस्कृतभारत्याः उद्देश्यं संगठनस्य कार्यविषये निगदितम्। पञ्चमसत्रे संस्कृतभारत्याः वार्षिककार्ययोजना, साप्ताहिकमेलनविषयकः अभ्यासः इत्यादीनां विषये विविधा चर्चा अभवत्। द्वितीयदिवसे षष्ठमे सत्रे तपोमयभट्टाचार्यस्य अध्यक्षतायां वक्ता डॉ. पी. नन्दकुमारेण अस्मिन् वर्षे अखिलभारतीयसंगोष्ठ्यां संस्कृतभारत्याः त्रिपुराविभागस्य पृथग्व्यवस्थितेन यद्गोष्ठ्या जाता तस्मात् दक्षिण-असमप्रान्तस्य दायित्वेषु संशोधनम् जातम्। प्रान्तस्य नवीनदायित्वेषु डॉ. गोविन्दशर्मा प्रचारप्रमुखेण सह पत्राचारमाध्यमेन संस्कृतशिक्षणप्रमुखस्य अतिरिक्तं दायित्वम्, निधुभूषणदासः बालकेन्द्रप्रमुखस्य, तनुश्रीसिन्हा गीताशिक्षणकेन्द्रस्य प्रमुखाः घोषयित्वा नन्दकुमारेण प्रोक्तम् यत् संस्कृतपठनं पाठनं च, साप्ताहिकमेलनं, गीतापठनं, अस्माकं गृहं संस्कृतगृहं भवति अस्माकं लक्ष्यं भवेत्। सप्तमसत्रे असमविश्वविद्यालयस्य संस्कृतविभागस्य प्राध्यापकस्य डॉ. गोविन्दशर्मनः अध्यक्षतायां प्रो. शान्तिपोखरेलेन भिन्नैः उदाहरणैः संस्कृतभाषायाः विकाशे आगतानां समस्यानां समाधानानां च विषये वक्तव्योपस्थापनं कृतम्। समापनसमारोहे मुख्यातिथेः रूपेण स्थानीयव्यवसायी देबुमालाकारः, मोहनकाण्ठनः, प्रो. शान्तिपोखरेलः, तपोमयभट्टाचार्यः प्रमुखाः उपस्थिताः आसन्। सञ्चालकरूपेण निधुभूषणदासः आसीत्। गीतमचक्रवर्ती उपस्थितजनानां प्रति धन्यवादज्ञापनं कृतवान्। शान्तिमन्त्रपाठेन समारोहस्य समापनमभवत्। अस्यां गोष्ठ्यां काछार, श्रीभूमि, डिमा हसाओ, मिजोराम, रामकृष्णनगर इत्यादेः स्थानात् प्रायः चत्वारिंशत् कार्यकर्तारः अंशग्रहणं कृतवन्तः।

हिमसंस्कृतवार्ता । गत २२ मार्च शनिवासरे, २३ मार्च रविवसरे च संस्कृतभारती पूर्वोत्तरभारतम्, संस्कृतभारती दक्षिण-असमप्रान्त एतयोः सहयोगेन प्रान्तसमीक्षायोजनागोष्ठ्याः द्विदिवसीयकार्यक्रमः अभवत्। कार्यक्रमोऽयं डिमा हसाओ जिलायां डिटकछेडा अञ्चले अनुष्ठितोऽभवत्। उद्घाटनसत्रे संस्कृतभारत्याः अखिलभारतीयमन्त्री डॉ. पी. नन्दकुमारः, दक्षिण-असमप्रान्तस्याध्यक्षः तपोमयभट्टाचार्यः, ईशानक्षेत्रसंगठनमन्त्री मोहन कन्ननः, प्रान्तमन्त्री गीतमचक्रवर्ती, संगठनमन्त्री अनिर्वाणशर्मा, प्रान्तविद्वत्परिषद् संयोजकः प्रो. शान्तिपोखरेलः, प्रचारप्रमुखः डॉ. गोविन्दशर्मा, शिक्षणप्रमुखः कृष्णासिन्हा, बालकेन्द्रप्रमुखः निधुभूषणदासः, गीताशिक्षणकेन्द्रप्रमुख तनुश्रीसिन्हा मुख्यतया समुपस्थिता आसन्। इतोऽपि अस्मिन् अवसरे हाफलेगजनपदस्य समन्वयकः गणेश जोशी, मिजोरमजनपदस्य समन्वयकः टीकारामशर्मा, श्रीभूमिजनपदस्य अध्यक्षः चञ्चलचक्रवर्ती, दक्षिणकाछारजनपदस्य संपादिका मानसीनाथः, पश्चिमकाछारजनपदस्य संपादकः कृष्णज्योतिदेवः, रामकृष्णनगरजनपदस्य सह-समन्वयकः श्यामदाससिन्हा, प्रीतमदेब प्रमुखाः उपस्थिताः अभवन्। उद्घाटनसमारोहे मुख्यातिथिरूपेण सेवानिवृत्तः प्रधानाध्यापकः प्रणवचौधरी उपस्थितोऽभवत्। अस्मिन् कार्यक्रमे विगतवर्षे आयोजितानां विविधानां संस्कृतविषयकगतिविधीनामुपरि चर्चा कृता।

"लौकिकन्यायकोशः"

"क्षीराब्धिवासिक्षीरकामन्यायः"

महाविष्णुः क्षीरसागरे वसति। तस्य दुग्धस्य का न्यूनता? तथापि दुग्धस्य अन्वेषणं तेन करणीयं भवति चेत् किं वक्तव्यम्? तथैव किमपि वस्तु अतीव सुलभं चेदपि पुनः शोधनीयं भवेत् चेत् तं प्रसङ्गं सूचयितुम् अस्य न्यायस्य प्रयोगः क्रियते।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम् हिमसंस्कृतवार्ता:

हिमसंस्कृतवार्ताः, जोगिन्द्रनगरम्
डॉ. विवेक शर्मा,

* सामान्यज्ञानम् *

प्रश्नः 1. चण्डीगढ- अंतरराष्ट्रीय विमानपत्तनम् कुत्र अस्ति?

उत्तरम् : चण्डीगढ।

प्रश्नः 2. प्रमाणमीमांसा' इत्यस्य रचयिता कः अस्ति?

उत्तरम् - 'हेमचन्द्रः'।

प्रश्नः 3. 'दिनं दिनम्' इत्यस्य समस्त पदं किम्? उत्तरम्- 'प्रतिदिनम्'। (अव्ययीभावः)

प्रश्नः 4. 'श्रीशः' इत्यस्य सन्धि- विच्छेदं कुरुत- उत्तरम्- 'श्री + ईशः'।

प्रश्नः 5. विटामिन D इत्यस्य अभावेन कः रोगः भवति?"

उत्तरम् - रिकेट्स।

प्रश्नः 6. नासिक- अंतरराष्ट्रीय विमानपत्तनम् कुत्र अस्ति?

उत्तरम् : नासिक (महाराष्ट्रे)।

प्रश्नः 7. 'लघु अर्हन्तीति' इत्यस्य रचयिता कः अस्ति?

उत्तरम् - 'हेमचन्द्रः'।

प्रश्नः 8. 'हरेः सादृश्यम्' इत्यस्य समस्त पदं किम्?

उत्तरम्- 'सहरिः'। (अव्ययीभावः)

प्रश्नः 9. 'महीन्द्रः' इत्यस्य सन्धि- विच्छेदं कुरुत-

उत्तरम्- 'मही + इन्द्रः'।